

Natuurtoets Cruislandse Kreken te Steenberg

Onderzoek naar beschermde natuurwaarden

projectnr. 259011
revisie 00
12 juni 2013

auteur
G.R. Meijer MSc

Opdrachtgever
Waterschap Brabantse Delta
Postbus 5520
4801 DZ Breda

datum vrijgave
12 juni 2013

beschrijving revisie 01
Definitief

goedkeuring
ir. M. Korthorst

vrijgave
R.M.W. Kanter

Projectgroep bestaande uit:

G.R. (Gijs) Meijer
M.L. (Michel) Braad

Tekstbijdragen:

G.R. (Gijs) Meijer

Fotografie:

G.R. (Gijs) Meijer

Datum van uitgave:

12 juni 2013

Contactadres:

Beneluxweg 7
4904 SJ Oosterhout
Postbus 40
4900 AA Oosterhout

Copyright © 2013

Ingenieursbureau Oranjewoud

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.

Inhoud

blz.

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding.....	3
1.2	Doel	3
1.3	Leeswijzer	3
2	Wettelijk kader natuurbescherming	5
2.1	Algemeen.....	5
2.2	Flora- en faunawet.....	5
2.3	Ecologische hoofdstructuur.....	5
2.4	Natura 2000	5
3	Gebiedsbeschrijving en projectvoornemen	7
3.1	Gebiedsbeschrijving	7
3.2	Projectvoornemen	7
4	Methodiek	9
4.1	Algemeen.....	9
4.2	Bureauonderzoek.....	9
4.3	Terreinbezoek	10
4.4	Effectbeoordeling en advies vervolgtraject	10
5	Resultaten gebiedsonderzoek.....	11
5.1	Beschermde soorten	11
5.1.1	<i>Bureauonderzoek.....</i>	<i>11</i>
5.1.2	<i>Terreinbezoek</i>	<i>12</i>
5.2	Beschermde gebieden.....	21
6	Toetsing natuurwetgeving.....	23
6.1	Effectbepaling project.....	23
6.2	Effecten beschermde soorten	23
6.2.1	<i>Locatie 1 t/m 9 en 11, 12 en 13</i>	<i>23</i>
6.2.2	<i>Locatie 10.....</i>	<i>26</i>
6.3	Effecten beschermde gebieden	26
6.3.1	<i>Effecten EHS.....</i>	<i>26</i>
6.3.2	<i>Effecten Natura 2000</i>	<i>27</i>
7	Conclusies.....	29
7.1	Conclusies soortenbescherming.....	29
7.2	Conclusies gebiedenbescherming.....	29
7.3	Tot slot.....	30
Bijlage 1: Wettelijk kader		1
Bijlage 2: Locaties waarnemingen beschermde en/of bijzondere soorten (NDFF gegevens) ..		7

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Het waterschap Brabantse Delta is voornemens om in het plangebied Cruisjlandse Kreken Ecologische Verbindingszones (EVZ) te realiseren. Het plangebied bestaat uit 13 verschillende locaties en is gelegen in het buitengebied tussen Steenbergen en Kruisland (gemeente Steenbergen), in het westen van Noord-Brabant. Om de aanleg van deze EVZ's te realiseren dienen een aantal maatregelen genomen te worden. Hierbij zullen de oevers afgegraven worden om natuurvriendelijke oevers aan te leggen.

De voorgenomen werkzaamheden ten behoeve van de aanleg van EVZ dienen te worden beoordeeld op de uitvoerbaarheid in relatie tot de Flora- en faunawet, Ecologische hoofdstructuur (EHS) en Natuurbeschermingswet 1998. Er mogen geen ontwikkelingen plaatsvinden die op onoverkomelijke bezwaren stuiten door effecten op beschermde natuurgebieden en/of flora en fauna. In dit kader is inzicht gewenst in de aanwezige natuurwaarden en de mogelijk daarmee samenhangende consequenties vanuit de actuele natuurwetgeving. Dit wordt gedaan op basis van een natuurtoets. In deze rapportage zijn de resultaten van de natuurtoets beschreven. In afbeelding 1.1 is de globale ligging van het plangebied weergegeven.

Afbeelding 1.1: Globale ligging van de plangebied (rood omlijnd) in gemeente Steenbergen (Bron: Google maps).

1.2 Doel

Voor de voorgenomen werkzaamheden is in het kader van de uitvoerbaarheid inzicht gewenst in de aanwezigheid van beschermde soorten en gebieden. Er dient te worden aangetoond dat het plan uitvoerbaar is. Het doel van voorliggende natuurtoets is het opsporen van strijdigheden van de voorgenomen ingreep met de Flora- en faunawet, EHS en/of de Natuurbeschermingswet 1998 en het bepalen of de aanvraag van een ontheffing noodzakelijk is.

1.3 Leeswijzer

In de inleiding wordt beschreven waarom deze natuurtoets is uitgevoerd en met welk doel. Vervolgens wordt in hoofdstuk twee algemene informatie verwoord over de natuurwetgeving, waaronder de Flora- en faunawet, EHS en de Natuurbeschermingswet 1998.

In hoofdstuk drie wordt de huidige en toekomstige situatie van het plangebied beschreven en de ligging ten opzichte van de Ecologische hoofdstructuur en Natuurbeschermingswetgebieden (Natura 2000, Beschermde Natuurmonumenten en wetlands). In hoofdstuk vier wordt de gebruikte methode voor de uitvoering van deze natuurtoets omschreven.

Hoofdstuk vijf beschrijft de aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied. Deze zijn onderverdeeld in de resultaten van de literatuurstudie en het veldbezoek. In hoofdstuk zes worden de resultaten uit hoofdstuk vijf getoetst aan de Flora- en faunawet, EHS en Natuurbeschermingswet 1998. Hieruit komen conclusies en aanbevelingen voort, die worden omschreven in hoofdstuk zeven.

Bijlage 1 beschrijft het wettelijk kader van de Ecologische Hoofdstructuur, de Natuurbeschermingswet 1998 en de Flora- en faunawet. Daarna volgt bijlage 2 met kaarten waarop de locaties van waarnemingen van beschermde en/of bijzondere soorten in de directe omgeving van het plangebied zijn weergegeven. Deze gegevens zijn verkregen van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF).

2 Wettelijk kader natuurbescherming

2.1 Algemeen

De natuurwet- en regelgeving kent twee sporen, namelijk een soortgericht spoor (Flora- en faunawet) en een gebiedsgericht spoor (Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en Natuurbeschermingswet 1998). De Flora- en faunawet richt zich op de bescherming van soorten en de EHS en Natuurbeschermingswet 1998 op de bescherming van gebieden. Met de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 is de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn in nationale wetgeving geïmplementeerd.

Voor een uitgebreide algemene beschrijving van de Flora- en faunawet, Ecologische Hoofdstructuur en Natura 2000 wordt verwezen naar Bijlage 1.

2.2 Flora- en faunawet

Het doel van de Flora- en faunawet is het in stand houden van de inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. De Flora- en faunawet gaat uit van het 'Nee, tenzij'-principe. Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk.

2.3 Ecologische hoofdstructuur

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is de kern van het natuurbeleid. De EHS is in provinciale structuurvisies uitgewerkt en vastgelegd in de ruimtelijke verordening. Ruimtelijke plannen moeten hieraan worden getoetst. In of in de nabijheid van de EHS geldt het 'Nee, tenzij'-principe. In principe zijn er geen ontwikkelingen toegestaan als deze ontwikkelingen de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied aantasten.

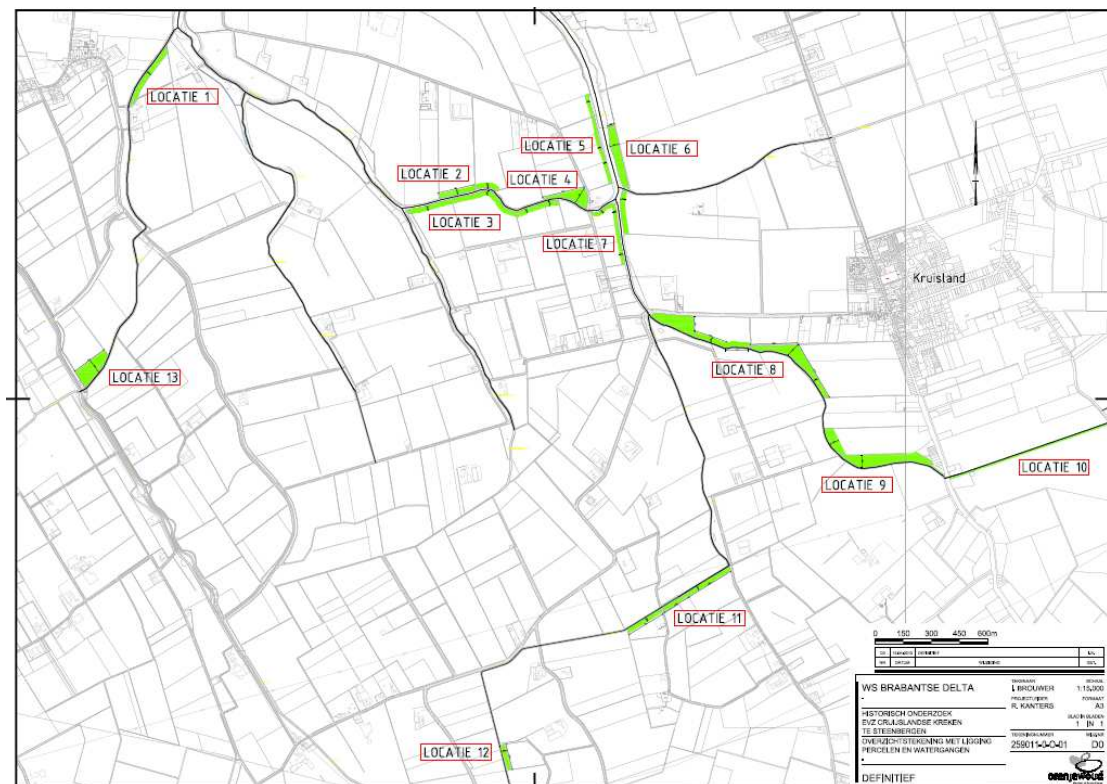
2.4 Natura 2000

Natura 2000-gebieden, Beschermde Natuurmonumenten en wetlands zijn beschermd via de Natuurbeschermingswet 1998 en hebben derhalve een wettelijke status. In of in de nabijheid van de Natuurbeschermingswetgebieden geldt het 'Nee, tenzij'-principe. In principe zijn er geen ontwikkelingen toegestaan als deze ontwikkelingen de natuurlijke waarden van het gebied direct of indirect aantasten.

3 Gebiedsbeschrijving en projectvoornemen

3.1 Gebiedsbeschrijving

Plangebied Cruisjlandse kreen ligt in een agrarisch gebied tussen Steenberg en Kruisland in de gemeente Steenberg, in het westen van Noord-Brabant. Het plangebied bestaat uit 13 locaties verspreid over dit gebied. De 13 locaties betreffen allen oevers van watergangen en delen van agrarische percelen. De biotopen binnen deze locaties betreffen watergangen, oevervegetaties, ruigte vegetatie en/of agrarische percelen. De directe omgeving van deze locaties bestaat voornamelijk uit agrarische percelen, weilanden en bosschages. De ligging van de 13 verschillende locaties zijn weergegeven in afbeelding 3.1. In §5.2.1 wordt verder ingegaan op de ligging van de locaties en de biotopen binnen de plangebieden.

Afbeelding 3.1: Ligging plangebied (rode lijn) en diverse elementen in het plangebied (bron: Google maps).

3.2 Projectvoornemen

Het waterschap Brabantse Delta is voornemens om in het plangebied Cruisjlandse kreen ecologische verbindingzones (hierna EVZ) te realiseren. Ten behoeve van deze EVZ worden ter plaatse van de 13 locaties maatregelen getroffen. Het waterschap is voornemens de oeverzones af te graven om een geleidelijke overgang van de watergang naar de drogere landdelen te creëren.

Door middel van afgraving van de oeverzones worden natuurvriendelijke oevers aangelegd, waardoor diverse biotopen kunnen ontstaan in de watergang en de aangrenzende oeverzone. De bestaande weinig natuurlijke oeverzones zullen afgegraven worden om zo vanaf de waterkant richting de drogere delen opvolgend paaigebieden (voor vissen, amfibieën en libellen), moeraszone, vochtig hooiland, bloemrijk grasland, struwelen en/of elzenbroekbosjes te realiseren. In de praktijk zal dit betekenen dat nu aanwezige vegetatie langs de slootkant verwijderd zal worden.

4 Methodiek

4.1 Algemeen

Het onderzoek naar het voorkomen van beschermde soorten en ligging van beschermde gebieden is opgebouwd uit twee onderdelen:

- Bureaustudie naar waarnemingen van beschermde soorten uit het (recente) verleden en ligging van beschermde gebieden in de invloedssfeer van het project;
- Terreinbezoek naar de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten.

4.2 Bureauonderzoek

Bij de toetsing is alleen gekeken naar de zwaarder beschermde soorten (Tabel 2 en 3) uit de Flora- en faunawet. Deze soorten zijn in Nederland zeldzaam of hebben een Europese bescherming (Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten) en moeten worden getoetst op voorkomen en effect. Treedt effect op of worden verbodsbepalingen overtreden, dan zijn er mogelijk maatregelen nodig om de effecten te voorkomen, verzachten of te compenseren om te voldoen aan de Flora- en faunawet.

Algemene soorten (Tabel 1) zijn niet meegenomen in de toetsing. Deze soorten zijn zodanig algemeen in Nederland dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt door de meeste projecten. Bovendien geldt voor deze soorten een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit art. 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet. Wel geldt de zorgplicht. Door rekening te houden met de kwetsbare seizoenen van deze soorten, wordt voldoende aan de zorgplicht voldaan en kan de gunstige staat van instandhouding worden gegarandeerd.

Er zijn diverse bronnen geraadpleegd om een beeld te krijgen van de verspreiding en mogelijk voorkomen van beschermde soorten in en rond het plangebied. Aan de hand van deze informatie is een inschatting gemaakt of de betreffende soorten in het plangebied voor zouden kunnen komen, gezien de habitatvoorkeur van de betreffende soorten. De bronnen die zijn geraadpleegd, zijn:

- www.waarneming.nl;
- www.telmee.nl;
- Landelijke verspreidingsatlassen;
- Regionale verspreidingsatlassen;
- Gegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) periode 2008 - 2013.

Naast de bronnen met soortinformatie, is voor het bepalen van de ligging van beschermde gebieden gebruik gemaakt van de gebiedendatabase op de website van het Ministerie van EZ. Gekeken is naar de ligging van Natura 2000-gebieden ten opzichte van het plangebied en naar de instandhoudingsdoelstellingen van deze gebieden. Afhankelijk van de instandhoudingsdoelstellingen kan het effect worden bepaald. Hiernaast is gebruik gemaakt van de kaarten op de website van de provincie Noord-Brabant (interactieve kaart EHS), om te bepalen of het plangebied overlapt of grenst aan EHS. Toetsing vindt plaats aan de hand van de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS (Spelregels EHS).

Met behulp van landelijke verspreidingsatlassen is nagegaan of in het verleden zwaarder beschermde soorten zijn aangetroffen in of nabij het plangebied. Deze atlassen maken veelal gebruik van atlasblokken (5 x 5 kilometer). De soortgegevens hebben daarom betrekking op de regio en niet specifiek op het plangebied. Exacte locaties of datering van de waarnemingen zijn niet bekend.

De gegevens van de NDFF bevatten wel de exacte locaties en dateringen van de waarnemingen.

4.3 Terreinbezoek

Naar aanleiding van de uitkomsten van voorgenoemd bureaustudie is bepaald in hoeverre de aanwezigheid van beschermde soorten aannemelijk gesteld kan worden op basis van aanwezig geschikt habitat. Op 8 mei 2013 is een verkennend terreinbezoek aan het gebied afgelegd om te bepalen in hoeverre aan de hand van de soorten uit de bureaustudie en aan de hand van het voorkomen van geschikt habitat beschermde soorten kunnen voorkomen. Het gaat hier om een deskundigenoordeel op basis van de fysieke gesteldheid van het terrein (biotopenonderzoek). Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten opgetekend.

4.4 Effectbeoordeling en advies vervolgtraject

Aan de hand van de bevindingen uit het bureauonderzoek en de resultaten van het verkennend terreinbezoek kan worden bepaald of een vervolgonderzoek nodig is om beschermde soorten uit te sluiten en om te bepalen wat de effecten zijn. Tevens kan worden geadviseerd over de te volgen procedure inzake de natuurwetgeving.

5 Resultaten gebiedsonderzoek

5.1 Beschermde soorten

5.1.1 Bureauonderzoek

Om een inschatting te maken van de soortgroepen en specifieke soorten die in en rond het plangebied voorkomen, is de landelijke databank voor natuurwaarnemingen geraadpleegd, waaronder telmee.nl en waarneming.nl. Het invoerportaal waarneming.nl is een website waarop door vrijwilligers natuurwaarnemingen in Nederland worden verzameld. Telmee.nl is het invoerportaal van de landelijke Particuliere Gegevensbeherende Organisaties (PGO's). Er kan informatie over diverse soortgroepen tot op kilometerhokniveau worden verkregen.

Volgens telmee.nl en waarneming.nl komen in het plangebied en omgeving soorten voor van diverse soortgroepen. Aanvullende gegevens over het mogelijk voorkomen van beschermde soorten is verkregen uit verschillende verspreidingsatlassen. Het betreft hier gegevens van de soortgroepen broedvogels (SOVON, 2002), zoogdieren (Broekhuizen *et al.*, 1992 en Limpens *et al.*, 2010), libellen (Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002), dagvlinders (Bos *et al.*, 2006), reptielen en amfibieën (www.RAVON.nl) en insecten (www.Naturalis.nl\EIS).

Voor plangebied Cruislandse kreeken is tevens informatie opgevraagd bij de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). Deze database van de Gegevensautoriteit Natuur bevat informatie over het voorkomen van zeldzame en beschermde soorten planten en dieren in Nederland. Voor deze quickscan zijn waarnemingen vanaf het jaar 2007 meegenomen.

Uit de landelijke en provinciale verspreidingsinformatie uit atlassen (5 x 5 kilometerhok) en de gegevens afkomstig van de NDFF blijkt dat in of nabij het plangebied in het verleden diverse beschermde soorten zijn waargenomen. Dit betreft onderstaande zwaardere beschermde (Tabel 2 en 3 Flora- en faunawet) soorten. Vogels zijn onderverdeeld in soorten met jaarrond beschermde nesten (categorie 1-4) en niet jaarrond beschermde nesten (categorie 5).

5.1.1.1 Tabel 2- en 3 soorten en vogelsoorten van categorie 1-4

Op de site telmee.nl (2008-2013) worden waarnemingen vermeld voor de directe omgeving van het plangebied. Het voorkomen van wettelijk beschermde soorten in het uurhok of kilometerhok betekent niet dat deze soorten zich in (de omgeving van) het plangebied bevinden. Het plangebied omvat slechts een klein deel van het kilometerhok en daarmee ook een beperkt aantal verschillende biotopen en habitats. De gegevens uit de NDFF en o.a. waarneming.nl geven meer gedetailleerde gegevens over waarnemingen in het plangebied. De precieze locaties van de waarnemingen van zwaardere beschermde en bijzondere soorten uit de gegevens van de NDFF ten opzichte van de plangebieden zijn weergegeven in de kaarten in bijlage 2.

Vogels

Waarnemingen categorie 1-4 (nesten jaarrond beschermd) in de directe omgeving van het plangebied: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstraat, havik, huismus, kerkuil, ooievaar, ransuil, slechtvalk, sperwer, steenuil en wespandief.

Zoogdieren

Waarnemingen van zwaardere beschermde soorten in de omgeving van het plangebied: eekhoorn, boomarter, gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en watervleermuis.

Uit de gegevens van de NDFF blijkt dat waarnemingen bekend zijn van diverse vleermuizen, maar niet van de eekhoorn en steenarter. Deze soorten hebben echter grotere leefgebieden, waardoor het voorkomen van deze soorten niet zijn uit te sluiten.

Reptielen en amfibieën

Waarnemingen van zwaarder beschermde soorten in de omgeving van het plangebied:
alpenwatersalamander, rugstreeppad, poelkikker, vinpootsalamander en levendbarende hagedis.

Uit gedetailleerder verspreidingskaarten (o.a. waarneming.nl) blijkt dat deze soorten niet zijn waargenomen in het gebied waar plangebied Cruislandse kregen zich in bevindt. Daarnaast blijkt uit de gegevens van de NDFF dat de afgelopen 5 jaar enkel algemene amfibieën zijn waargenomen en dat geen waarnemingen bekend zijn van reptielen in plangebied Cruislandse kregen. Het voorkomen van zwaarder beschermde amfibieën en reptielen op een van de planlocaties wordt derhalve uitgesloten.

Vissen

Waarnemingen van zwaarder beschermde soorten in de omgeving van het plangebied:
grote modderkruiper, rivierdonderpad en kleine modderkruiper.

Uit gedetailleerde verspreidingskaarten (o.a. NDFF, waarneming.nl) blijkt dat de grote modderkruiper en rivierdonderpad de afgelopen 5 jaar niet in het plangebied van de Cruislandse kregen zijn waargenomen. Het voorkomen van de grote modderkruiper en rivierdonderpad in het plangebied wordt daarom niet verwacht. Uit de gegevens van de NDFF blijkt dat de zwaarder beschermde kleine modderkruiper (tabel 2-soort) wel is waargenomen in een watergang die grenst aan verschillende locaties (zie bijlage 2).

Vlinders en Libellen

Voor zwaarder beschermde vlinders en libellen is uitgegaan van meer de specifieke gegevens van de NDFF. Uit deze gegevens blijkt dat er in de afgelopen jaren geen zwaarder beschermde vlinder- en/of libellensoorten zijn waargenomen binnen de plangebieden.

Planten

Uit de gegevens van de NDFF blijkt dat in de omgeving van de verschillende locaties van plangebied Cruislandse kregen de zwaarder beschermde plantensoort wilde marjolein en bijzondere plantensoorten als aardakker en brede wespenorchis zijn waargenomen. De vindplaatsen van deze beschermde soorten zijn echter niet binnen de plangebieden van de verschillende locaties. Met kennis van de terreingeschiktheid voor deze soorten, is tijdens het veldbezoek, nagegaan of deze soorten mogelijk toch in de plangebieden voorkomen.

5.1.1.2 Conclusie bureaustudie

Op basis van de bekende gegevens kan worden geconcludeerd dat in plangebied Cruislandse kregen mogelijk zwaarder beschermde zoogdieren (eekhoorn, boomarter, vleermuizen), vissen (kleine modderkruiper), planten (wilde marjolein) en vogels van categorie 1-4 voor kunnen komen. Op basis van deze verspreidingsgegevens van de soorten, in combinatie met kennis van de terreingeschiktheid voor deze soorten, is nagegaan of deze soorten mogelijk in het plangebied of de omgeving kunnen voorkomen.

5.1.2 Terreinbezoek

Op 8 mei 2013, bij half bewolkt weer met een temperatuur van circa 16 °C (bron: knmi.nl) is een eenmalig terreinbezoek aan de 13 locaties van plangebied Cruislandse Kregen afgelegd door een deskundig ecooloog van Oranjewoud. Naast directe waarnemingen kan aan de hand van de aangetroffen biotopen een beeld worden geschetst van de aanwezige beschermde soorten. Dit is noodzakelijk omdat enkele seizoensgebonden soorten flora en fauna mogelijk niet kunnen worden waargenomen. Aan de hand van het aangetroffen biotoop en habitatvoorkeur(en) kunnen echter wel indicaties worden gegeven van het mogelijk voorkomen van deze soorten in het plangebied.

5.1.2.1 Locatie 1

Locatie 1 is de meest noordwestelijk gelegen locatie van plangebied Cruislandse kreeken. De locatie bevindt zich langs de watergang Polderwatering en is circa 25 meter breed. Het plangebied bestaat uit de watergang met een oever van enkele meters en een akker.

Afbeelding 5.1: Plangebied locatie 1 en gele plomp.

De oevervegetatie bestaat voornamelijk uit riet, algemene grassen, brandnetel met hier en daar pinksterbloem, distels en kleeftkruid. In de watergang groeit gele plomp. Op de akker groeit enkel Engels raaigras met hier en daar distels. De vegetatie in het plangebied van locatie 1 bestaat uit algemene soorten. Beschermde plantensoorten zijn niet aangetroffen en worden op basis van de bureaustudie en de voedselrijkdom van de biotopen niet verwacht.

Het plangebied biedt geschikte biotopen voor algemene muis- en spitsmuissorten en grotere algemene zoogdieren als konijn, haas, egel, mol en incidenteel kunnen de bunzing, hermelijn en vos het gebied aandoen. Uit de bureaustudie blijkt dat de zwaardere beschermde eekhoorn en boomarter zijn waargenomen in de omgeving van het plangebied. Het plangebied biedt echter geen geschikte biotopen voor deze soorten. Voor alle bezochte locaties geldt dat verwacht wordt dat vleermuizen foerageren in het plangebied. Er worden geen bomen gekapt, dus eventueel aanwezige verblijf- en rustplaatsen van boombewonende vleermuizen worden niet aangetast.

Het plangebied biedt geschikte nestlocaties voor voornamelijk watervogels. Het plangebied biedt geen geschikte nestlocaties voor vogels van categorie 1-4 (boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstraat, havik, huismus, kerkuil, ooievaar, ransuil, slechtvalk, sperwer, steenuil en wespandief). Jaarrond beschermde nesten zijn dan ook niet aangetroffen.

De watergang is bemonsterd met een RAVON steeknet. Tijdens het bevissen van de watergang zijn de kleine modderkruiper, brasem, zeelt en driedoornige stekelbaars gevangen. Het plangebied biedt geschikte biotopen voor algemene amfibieën zoals de kleine watersalamander, bruine- en groene kikker. Gezien de biotopen en de bureaustudie zullen geen zwaardere beschermde vlinders en libellensoorten voorkomen.

5.1.2.2 Locatie 2

Locatie 2 bevindt zich ten westen van Boonhil in Kruisland en ten noorden van watergang Kruisbeek. Het plangebied is circa 25 meter breed en bestaat uit de watergang, akker en oevervegetatie.

Afbeelding 5.2: Plangebied locatie 2 en gevlekte Amerikaanse rivierkreeft.

De oeervervegetatie bestaat voornamelijk uit riet, algemene grassen, brandnetel en fluitenkruid met in het water hier en daar gele plomp. Op het akkerland groeien voornamelijk algemene grassen, distels en zuring. Beschermd plantensoorten zijn niet aangetroffen en worden op basis van de bureaustudie en de voedselrijkdom van de biotopen niet verwacht.

Het plangebied biedt geschikte biotopen voor algemene muis- en spitsmuissorten en grotere algemene zoogdieren. Het plangebied biedt geen geschikte biotopen voor de in de omgeving waargenomen zwaarder beschermde eekhoorn en boomarter. Het plangebied biedt geschikte nestlocaties voor algemene watervogels, zoals de tijdens het terreinbezoek waargenomen wilde eend en meerkoet. Het plangebied biedt geen geschikte nestlocaties voor vogels van categorie 1-4.

Tijdens het bevissen van de watergang zijn de kleine modderkruiper, blankvoorn, rietvoorn, driedoornige stekelbaars en gevlekte Amerikaanse rivierkreeft gevangen. Het plangebied biedt geschikte biotopen voor algemene amfibieën. Op basis van de bureaustudie en de biotopen komen geen zwaarder beschermde amfibieën, reptielen, vinders en libellen voor in het plangebied.

5.1.2.3

Locatie 3

Locatie 2 bevindt zich ten westen van Boonhil in Kruisland en ten noorden van watergang Kruisbeek. Het plangebied is circa 25 meter breed en bestaat uit watergang, oeervervegetatie en akkerland.

Afbeelding 5.3: Plangebied locatie 3 en blankvoorn.

De vegetatie is vergelijkbaar met die van locatie 2, maar de oever heeft een iets dikkere rietkraag. Beschermd plantensoorten zijn niet aangetroffen en worden op basis van de bureaustudie en de voedselrijkdom van de biotopen niet verwacht.

Het plangebied biedt geschikte biotopen voor algemene zoogdieren. De rietkraag is geschikt voor nestlocaties voor watervogels, zoals de waargenomen fuut, wilde eend en meerkoet. Het plangebied biedt geen geschikte nestlocaties voor vogels van categorie 1-4.

Tijdens het bevissen van de watergang zijn de kleine modderkruiper, blankvoorn en driedoornige stekelbaars gevangen. Op basis van de bureaustudie en de biotopen komen geen zwaarder beschermde zoogdieren, amfibieën, reptielen, vlinders en libellen voor in het plangebied.

5.1.2.4 Locatie 4

Locatie 4 bevindt zich ten westen van Boonhil in Kruisland en ten noorden van watergang Kruisbeek. Het plangebied is circa 10 tot 90 meter breed en bestaat uit watergang, een oever van circa 2 meter en een akker.

Afbeelding 5.4: Plangebied locatie 4 en kleine modderkruiper en driedoornige stekelbaars.

De vegetatiesamenstelling is gelijk aan die op locatie 2. Beschermde plantensoorten zijn niet aangetroffen en worden op basis van de bureaustudie en de voedselrijkdom van de biotopen niet verwacht.

Het plangebied biedt geschikte biotopen voor algemene zoogdieren en amfibieën. De oevervegetatie biedt geschikte nestlocaties voor algemene watervogels. Het plangebied biedt geen geschikte nestlocaties voor vogels van categorie 1-4.

Tijdens het bevissen van de watergang zijn de kleine modderkruiper en driedoornige stekelbaars gevangen. Op basis van de bureaustudie en de biotopen komen geen zwaarder beschermde zoogdieren, amfibieën, reptielen, vlinders en libellen voor in het plangebied.

5.1.2.5 Locatie 5

Locatie 5 bevindt zich ten oosten van de Boonhil in Kruisland en langs de watergang genaamd Beek. Het plangebied is circa 17 meter breed en bestaat uit de watergang, oevervegetatie en akkerland.

De oevervegetatie betreft op het grootste gedeelte een dikke rietkraag van enkele meters. In het noordelijke deel ligt een greppel in het midden van deze rietkraag. Naast riet bestaat de oevervegetatie verder voornamelijk uit algemene grassen en kruiden zoals fluitenkruid, brandnetel, kleeftkruid en smeerwortel met in het water hier en daar lisdodde en gele plomp. De akker was onbegroeid. Beschermde plantensoorten zijn niet aangetroffen en worden op basis van de bureaustudie en de voedselrijkdom van de biotopen niet verwacht.

Het plangebied biedt geschikte biotopen voor algemene zoogdieren en amfibieën. De rietkraag biedt geschikte nestlocaties voor watervogels, zoals de waargenomen fuut, wilde eend en meerkoet en zangvogels zoals de kleine karekiet. Het plangebied biedt geen geschikte nestlocaties voor vogels van categorie 1-4.

Afbeelding 5.5: Plangebied locatie 5 en smeerwortel.

Tijdens het bevissen van de watergang zijn de kleine modderkruiper en driedoornige stekelbaars gevangen. Op basis van de bureaustudie en de biotopen komen geen zwaardere beschermde zoogdieren, amfibieën, reptielen, vlinders en libellen voor in het plangebied.

5.1.2.6

Locatie 6

Locatie 6 bevindt zich ten oosten van de straat Boonhil in Kruisland en langs de watergangen Beek, Tuimelaarskreek en Lage Derriekreek. Het plangebied is circa 25 à 50 meter breed en bestaat uit watergang, oevervegetatie, akkerland en ruigte vegetatie.

Afbeelding 5.6: Plangebied locatie 6, noordelijke deel (links) en zuidelijk deel met Canadese gans op de akker (rechts).

De oevervegetatie op het noordelijke deel van het plangebied van deze locatie betreft voor het grootste deel een rietkraag met daarachter een ruigtevegetatie met riet, algemene grassen en jonge wilgen. In het zuidelijke deel bestaat de oevervegetatie voornamelijk uit riet, algemene grassen, brandnetel en fluitenkruid. Het akkerland was onbegroeid ten tijde van het terreinbezoek. Beschermde plantensoorten zijn niet aangetroffen en worden op basis van de bureaustudie en de voedselrijkdom van de biotopen niet verwacht.

Het plangebied biedt geschikte biotopen voor algemene zoogdieren en amfibieën. Het plangebied grenst aan een bosschage, maar biedt zelf geen geschikt leefgebied voor de eekhoorn en boommarter. De oevervegetatie en ruigtevegetatie bieden geschikte nestlocaties voor diverse vogels. Het plangebied biedt geen geschikte nestlocaties voor vogels van categorie 1-4.

Tijdens het bevissen van de watergang zijn de kleine modderkruiper en driedoornige stekelbaars gevangen. Op basis van de bureaustudie en de biotopen komen geen zwaardere beschermde zoogdieren, amfibieën, reptielen, vlinders en libellen voor in het plangebied.

5.1.2.7 Locatie 7

Locatie 7 bevindt zich ten oosten van de Boonhil in Kruisland en langs watergang Tuimelaarskreek. Het plangebied is circa 17 meter breed vanaf deze watergang. In het plangebied is sprake van de biotopen watergang, oevervegetatie en akkerland.

Afbeelding 5.7: Plangebied locatie 7.

De oevervegetatie is vergelijkbaar met die van locatie 2 en 4 met in het water op een aantal plekken lisdodde en gele plomp. Het akkerland was onbegroeid ten tijde van het terreinbezoek. Beschermde plantensoorten zijn niet aangetroffen en worden op basis van de bureaustudie en de voedselrijkdom van de biotopen niet verwacht.

Het plangebied biedt geschikte biotopen voor algemene zoogdieren en amfibieën. De oevervegetatie biedt geschikte nestlocaties voor algemene watervogels. Het plangebied biedt geen geschikte nestlocaties voor vogels van categorie 1-4.

Tijdens het bevissen van de watergang zijn de kleine modderkruiper en driedoornige stekelbaars gevangen. Op basis van de bureaustudie en de biotopen komen geen zwaardere beschermde zoogdieren, amfibieën, reptielen, vlinders en libellen voor in het plangebied.

5.1.2.8 Locatie 8

Locatie 8 bevindt zich ten zuiden van de Brugweg in Kruisland en langs watergang Tuimelaarskreek. Het plangebied is circa 20 tot 100 meter breed en bestaat uit watergang, oevervegetatie en akkerland.

Afbeelding 5.8: Plangebied locatie 8 en op locatie gevangen kleine watersalamander.

De oevervegetatie bestaat voornamelijk uit riet, algemene grassen, zuring, brandnetel, fluitenkruid, en smeerwortel met in het water hier en daar lisdodde, gele plomp en oeverzegge. Op het akkerland groeien voornamelijk algemene grassen zoals Engels raaigras. Beschermde plantensoorten zijn niet aangetroffen en worden op basis van de bureaustudie en de voedselrijkdom van de biotopen niet verwacht.

Het plangebied biedt geschikte biotopen voor algemene zoogdieren en amfibieën. De oevervegetatie biedt geschikte nestlocaties voor algemene watervogels. Het plangebied biedt geen geschikte nestlocaties voor vogels van categorie 1-4.

Tijdens het bevissen van de watergang zijn de kleine modderkruiper, zeelt, driedoornige stekelbaars en kleine watersalamander gevangen. Op basis van de bureaustudie en de biotopen komen geen zwaarder beschermde zoogdieren, amfibieën, reptielen, vlinders en libellen voor in het plangebied.

5.1.2.9 Locatie 9

Locatie 9 bevindt zich ten westen van de Roosendaalseweg in Kruisland en langs watergang Tuimelaarskreek. Het plangebied is 50 à 70 meter breed, bestaat uit de watergang, oevervegetatie en akker en wordt aan de noordzijde begrensd door een sloot.

Afbeelding 5.9: Plangebied locatie 9 en sloot met riet en algen.

De vegetatie ter plaatse is gelijk als die op locatie 8. De sloot aan de noordzijde van het plangebied was zeer algenrijk. De oevers van deze sloot worden gedomineerd door riet, brandnetel en fluitenkruid. Beschermde plantensoorten zijn niet aangetroffen en worden niet verwacht gezien de voedselrijkdom van de biotopen.

Het plangebied biedt geschikte biotopen voor algemene zoogdieren en amfibieën. De oevervegetatie biedt geschikte nestlocaties voor algemene watervogels. Het plangebied biedt geen geschikte nestlocaties voor vogels van categorie 1-4.

Tijdens het bevissen van de watergang zijn de kleine modderkruiper, zeelt, driedoornige stekelbaars en de kleine watersalamander gevangen. Op basis van de bureaustudie en de biotopen komen geen zwaarder beschermde zoogdieren, amfibieën, reptielen, vlinders en libellen voor in het plangebied.

5.1.2.10 Locatie 10

Locatie 10 is de meest zuidoostelijk gelegen locatie van plangebied Cruislandse krekken. De locatie bevindt zich tussen de Roosendaalseweg en Molenweg in Kruisland. Het plangebied bestaat uit een smalle greppel met snel stromend water met steile oevers en een oeverzone met akker van enkele meters breed.

De oevervegetatie bestaat voornamelijk uit algemene grassen, riet, brandnetel en fluitenkruid met hier en daar pinksterbloem en oeverzegge. Er is geen sprake van onderwatervegetatie. Beschermde plantensoorten zijn niet aangetroffen en worden niet verwacht gezien de voedselrijkdom van de biotopen.

Afbeelding 5.10: Plangebied locatie 10.

Het plangebied biedt geschikte biotopen voor algemene zoogdieren en amfibieën. Het plangebied biedt geschikte nestlocaties voor algemene watervogels zoals de wilde eend en meerkoet. Het plangebied biedt geen geschikte nestlocaties voor vogels van categorie 1-4.

Tijdens het bevissen van de watergang is geen enkele vis gevangen. De watergang is niet geschikt voor beschermde vissen en het gehele plangebied is niet geschikt voor zwaarder beschermde zoogdieren, amfibieën, reptielen, vlinders en libellen.

5.1.2.11

Locatie 11

Locatie 11 is gelegen dwars op de Brandseweg en Kleine Spellestraat in Kruisland en langs watergang Brandsche beek. Het plangebied is circa 20 meter breed en bestaat uit watergang met oevervegetatie, akkerland en weiland. In het grootste gedeelte van de watergang is een houten beschoeiing aanwezig.

Afbeelding 5.11: Plangebied locatie 11, westelijk deel (links) en oostelijk deel met inham op voorgrond (rechts).

Op het deel ten westen van de Brandseweg is sprake van een weiland dat wordt begraasd door schapen en paarden. De vegetatie wordt gedomineerd door algemene grassen, klaver en paardenbloem. De oevervegetatie over het gehele plangebied betreft voornamelijk riet, algemene grassen met hier en daar pinksterbloem, distels en kleeftkruid. Halverwege het plangebied is sprake van een inham van de watergang. Langs deze inham groeide naast de genoemde soorten ook pitrus, klaver, weegbree en smeerwortel. Beschermde soorten zijn niet aangetroffen en worden ook niet verwacht in dergelijke voedselrijke biotopen.

Het plangebied biedt geschikte biotopen voor algemene zoogdieren en amfibieën. Het plangebied biedt geschikte nestlocaties voor watervogels. Het plangebied biedt geen geschikte nestlocaties voor vogels van categorie 1-4.

Tijdens het bevissen van de watergang zijn de kleine modderkruiper, driedoornige stekelbaars en honderden kikkervisjes van waarschijnlijk de bruine kikker gevangen. Op basis van de bureaustudie en

de biotopen komen geen zwaardere beschermde zoogdieren, amfibieën, reptielen, vlinders en libellen voor in het plangebied.

5.1.2.12 Locatie 12

Locatie 12 is gelegen tussen de Herelsestraat en Dirksdijkje in Kruisland en langs watergang Brandsche beek. Het plangebied is circa 20 meter breed en bestaat uit akker, een watergang met houten beschoeiing en een smalle strook met oevervegetatie. Vlakbij het plangebied is een stuw aanwezig.

Afbeelding 5.12: Plangebied locatie 12 en stuw nabij.

De oevervegetatie was kort gemaaid en bestaat voornamelijk uit riet, algemene grassen en brandnetel. Beschermde soorten zijn niet aangetroffen en worden ook niet verwacht in dergelijke voedselrijke biotopen.

Het plangebied biedt geschikte biotopen voor algemene zoogdieren en amfibieën. Het plangebied biedt geschikte nestlocaties voor algemene watervogels zoals de wilde eend en meerkoet. Het plangebied biedt geen geschikte nestlocaties voor vogels van categorie 1-4.

Tijdens het bevissen van de watergang zijn de kleine modderkruiper en driedoornige stekelbaars gevangen. Op basis van de bureaustudie en de biotopen komen geen zwaardere beschermde zoogdieren, amfibieën, reptielen, vlinders en libellen voor in het plangebied.

5.1.2.13 Locatie 13

Locatie 13 is gelegen langs de Boomdijk in Steenberg en langs de watergang Polderwatering. Het plangebied is circa 200 meter lang en gemiddeld circa 75 meter breed vanaf de watergang. De biotopen betreffen een watergang, oevervegetatie en akkerland.

Afbeelding 5.13: Plangebied locatie 13 en driedoornige stekelbaars.

De oeevervegetatie bestaat voornamelijk uit riet en algemene grassen en kruiden zoals fluitenkruid. Beschermde plantensoorten zijn op basis van de bureaustudie niet waargenomen, tijdens het terreinbezoek niet aangetroffen en worden niet verwacht op basis van de voedselrijkdom en het agrarisch gebruik van de biotopen.

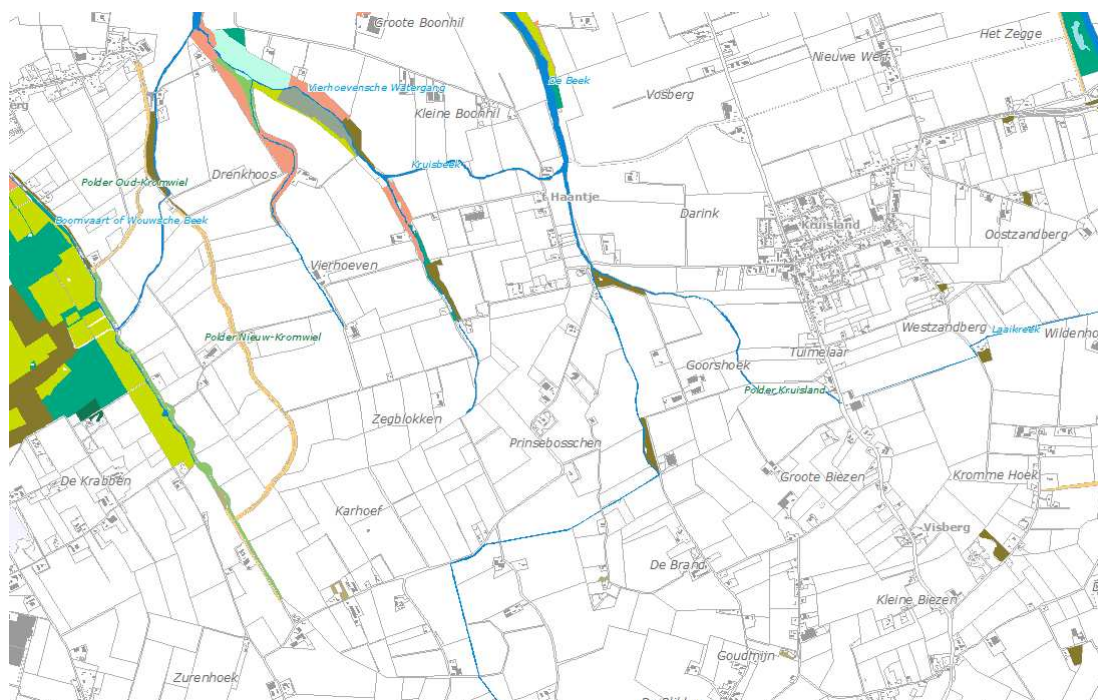
Het plangebied biedt geschikte biotopen voor algemene zoogdieren en amfibieën. Het plangebied biedt geschikte nestlocaties voor algemene watervogels zoals de wilde eend en meerkoet. Het plangebied biedt geen geschikte nestlocaties voor vogels van categorie 1-4.

Tijdens het bevissen van de watergang zijn de kleine modderkruiper en driedoornige stekelbaars gevangen. Op basis van de bureaustudie en de biotopen komen geen zwaardere beschermde zoogdieren, amfibieën, reptielen, vlinders en libellen voor in het plangebied.

5.2 Beschermde gebieden

Binnen een straal van 3 kilometer is vanaf de locaties van plangebied Cruislandse kreken ligt geen Natura-2000 gebied.

De locaties grenzen wel of zijn onderdeel van EHS. Alle aangrenzende watergangen van de locaties betreffen namelijk EHS met het natuurbeheertype 'Beek en Bron' (Natuurbeheerplan 2012-2013). Bij dit beheertype gaat het om kleine stromende wateren met hun bronnen, die uiteindelijk uitmonden in een rivier. Daarnaast grenst locatie 6 aan de noordzijde aan EHS met natuurbeheertype 'Haagbeuken- en essenbos'. Haagbeuken- en essenbos wordt gedomineerd door diverse boomsoorten zoals haagbeuk, gewone es, esdoorn en gladde iep. Het betreft rijke bossen op klei- of leemgrond en/of op bodems waar aanrijking plaatsvindt met basen door periodiek hoge grondwaterstanden buiten de invloed van beek of rivier. De bijbehorende struwelen maken ook onderdeel uit van dit type.

Figuur 5.4. Ligging van EHS (gekleurde vlakken) in en rondom plangebied Cruijlslandse krekén (Bron: Website provincie Noord-Brabant).

6 Toetsing natuurwetgeving

6.1 Effectbepaling project

In het kader van de aanleg van Ecologische Verbindingszones worden door middel van afgraving natuurvriendelijke oevers aangelegd, waardoor diverse gradiënten ontstaan in de watergang en oeverzone. De oever zal afgegraven worden om zo vanaf de waterkant richting de drogere delen opvolgend paaigebieden (voor vissen, amfibieën en libellen), moeraszone, vochtig hooiland, bloemrijk grasland, struwelen en/of elzenbroekbosjes te realiseren. In de praktijk zal dit betekenen dat in de oeverzone graafwerkzaamheden plaats zullen vinden waarbij de aanwezige vegetatie verwijderd zal worden.

6.2 Effecten beschermde soorten

Gezien de effecten op beschermde soorten hetzelfde zijn voor de meeste locaties, zijn de locaties samengevoegd in de onderstaande toetsing. Het gaat hierbij om locaties 1 t/m 9, 11, 12 en 13 (zie §6.2.1). Uitzondering is locatie 10. Toetsing van de effecten op beschermde soorten voor deze locatie zijn dan ook apart beschreven in §6.2.2.

6.2.1 Locatie 1 t/m 9 en 11, 12 en 13

Alle in gebruik zijnde nesten van vogelsoorten in Nederland zijn beschermd onder de Flora- en faunawet. Met de meeste broedvogels kan echter in het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door de werkzaamheden niet uit te voeren in de broedtijd (globaal half maart tot en met half augustus) of het werkgebied tijdig ongeschikt te maken voor broedvogels. Indien er geen concrete broedgevallen aanwezig zijn, zijn geen belemmeringen vanuit de Flora- en faunawet aan de orde.

Er is een aantal vogelsoorten waarvan de broedplaatsen jaarrond beschermd zijn en bij verwijdering van de broedplaats altijd ontheffing moet worden aangevraagd. Dit zijn de zogenoemde categorie 1-4-vogelsoorten. Jaarrond beschermde nesten zijn niet aangetroffen en in de gebieden waar de werkzaamheden plaats gaan vinden bieden geen geschikte nestlocaties voor deze soorten. Effecten op vaste verblijfplaatsen van categorie 1-4-vogelsoorten zijn uit te sluiten

Voor de voorgenomen werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met de aanwezigheid van broedvogels tijdens het broedseizoen (globaal half maart tot en met half augustus). Tijdens het veldbezoek zijn op meerdere locaties watervogels (wilde eend, meerkoet, fuut) en rietvogels waargenomen die lokaal zullen broeden. Alle vogelnesten zijn namelijk beschermd tijdens het broedseizoen. Daarom wordt geadviseerd om de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren.

Indien de graafwerkzaamheden op elke locatie aanvangen voor het broedseizoen begonnen is, treedt verstoring op voordat vogels tot broeden komen. Op deze wijze kan er eventueel doorgewerkt worden tot in het broedseizoen. Mocht de planning dit niet toelaten dan dient de vegetatie ter plaatse buiten het broedseizoen kort gehouden te worden zodat voorkomen kan worden dat vogels in de te vergraven zone gaan broeden. Actieve maatregelen dienen dan tijdens het broedseizoen (bv plaatsen van linten) ook te voorkomen dat zich alsnog vogels vestigen. De werkzaamheden kunnen dan onder ecologische begeleiding ook binnen het broedseizoen uitgevoerd worden.

Indien de werkzaamheden buiten het broedseizoen uitgevoerd worden, komt de gunstige staat van instandhouding van de aanwezige broedvogels niet in gevaar.

Zoogdieren

Er zijn geen zwaardere beschermde zoogdieren aangetroffen in het plangebied. Het plangebied biedt geen geschikt biotopen voor de in de omgeving waargenomen eekhoorn en boommarter. Algemene zoogdieren zoals ree, haas, konijn, mol, egel, bunzing, hermelijn en vos zullen tijdens de

werkzaamheden het plangebied mijden. In de omgeving is voldoende geschikt leef- en rustgebied aanwezig voor deze algemene soorten.

In het plangebied worden foeragerende vleermuizen verwacht. Negatieve effecten op vleermuizen worden uitgesloten. Alleen wanneer er sprake is van het verstoren van vaste rust- en verblijfplaatsen, vliegroutes en belangrijke foerageerplaatsen van vleermuizen zijn maatregelen noodzakelijk. Dergelijke verstoring is hier niet aan de orde. Om de lichtgevoelige vleermuizen niet te hinderen tijdens het foerageren, wordt aanbevolen om alleen bij daglicht te werken. Mocht er bij schemering gewerkt worden dan wordt geadviseerd zo min mogelijk verlichting aan te brengen en deze alleen te schijnen op het daadwerkelijke werkvlak.

De gunstige staat van instandhouding van de zoogdieren zal niet worden aangetast als gevolg van de voorgenomen ingreep. Aanbevolen wordt om alleen bij daglicht te werken om lichtgevoelige vleermuizen niet te hinderen tijdens het foerageren.

Reptielen en amfibieën

Uit de bureaustudie komt naar voren dat de zwaarder beschermde alpenwatersalamander, rugstreeppad, poelkikker, vinpootsalamander en levendbarende hagedis in de omgeving van het plangebied zijn waargenomen. Uit gedetailleerder verspreidingskaarten (o.a. waarneming.nl) blijkt dat de waarnemingen van al deze soorten niet in het 5x5 kilometerhok en gebied waar plangebied Cruislandse kreeken zich in bevindt zijn waargenomen. Daarnaast blijkt uit de gegevens van de NDFF dat in het plangebied geen waarnemingen bekend zijn van zwaarder beschermde amfibieën en reptielen. Gezien de waargenomen biotopen in het plangebied tijdens het veldbezoek, de verspreiding van deze soorten in de omgeving en hun habitateisen, worden deze soorten niet verwacht in het plangebied. Effecten zijn daarom uit te sluiten.

De gunstige staat van instandhouding van de amfibieën en reptielen wordt niet aangetast door de voorgenomen werkzaamheden.

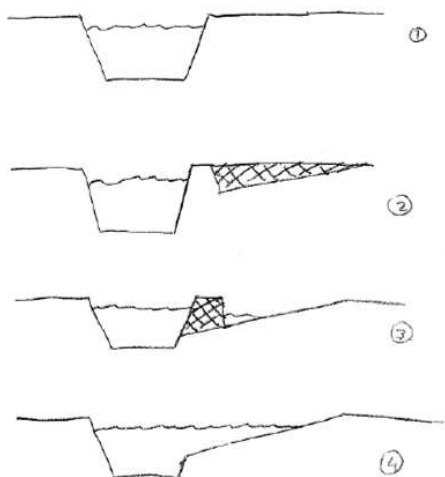
Vissen

In de onderzochte watergangen is de zwaarder beschermde kleine modderkruiper aangetroffen. Uit de bureaustudie blijkt dat in de omgeving de grote modderkruiper en rivierdonderpad zijn waargenomen. De delen van de watergangen waarin gewerkt gaat worden (langs de oevers), bieden geen geschikt leefgebied voor de grote modderkruiper en rivierdonderpad. Deze soorten zijn dan ook niet gevangen tijdens het bevissen van de watergangen. Daarnaast blijkt uit gedetailleerde verspreidingskaarten (o.a. waarneming.nl) dat deze soorten de afgelopen 5 jaar niet in het plangebied zijn waargenomen. Dit beeld is bevestigd met het raadplegen van de NDFF. Het voorkomen van de rivierdonderpad en grote modderkruiper wordt daarom niet verwacht.

Voor de kleine modderkruiper (Tabel 2) geldt voor ruimtelijke ontwikkeling & inrichting en bestendig beheer en onderhoud een vrijstelling, mits de werkzaamheden worden uitgevoerd op basis van een door de minister van EZ goedgekeurde Gedragscode. Een goedgekeurde Gedragscode is de gedragscode van de Unie van Waterschappen. Dit houdt in dat de werkzaamheden in een bepaalde periode uitgevoerd moeten worden en er schadebeperkende maatregelen getroffen dienen te worden. Op basis van het type werkzaamheden en de soortenstandaard van de kleine modderkruiper worden voor de voorgenomen werkzaamheden de volgende maatregelen aanbevolen:

- Het wordt aanbevolen om bij de aanleg van een natuurvriendelijke oevers deze 'in het droge' aan te leggen (zie afbeelding 6.1). Hierbij wordt het nieuw te realiseren ondiepe deel eerst gegraven. Door een klein dammetje aangrenzend aan de watergang nog in stand te houden wordt voorkomen dat er al direct tijdens de werkzaamheden water vanuit de watergang het nieuwe deel in stroomt en dat het water in de watergang vertroebeld wordt. Wanneer de graafwerkzaamheden van het ondiepe deel van de natuurvriendelijke oever afgerond zijn, wordt als laatste het tussenliggende dammetje verwijderd door het weg te trekken richting het nieuw gegraven deel. Wanneer op deze wijze gewerkt wordt kunnen de werkzaamheden het gehele jaar door plaatsvinden, omdat er geen verstoring van het watermilieu plaatsvindt.

- Indien er ook graafwerkzaamheden in (de ondiepe delen van) de watergang plaats gaan vinden, dient gewerkt te worden buiten de kwetsbare periode van de voortplanting, wanneer nog geen ei-afzetting plaats heeft gevonden en de jonge kleine modderkruipers opgegroeid zijn. Dit betekent dat er gewerkt kan worden in de periode september t/m februari mits de luchttemperatuur boven het vriespunt ligt en er geen ijs aanwezig is in de watergang.

- 1 oorspronkelijk profiel
- 2 graaf eerst het gearceerde deel weg, laat een dammetje tussen de watergang en het weg te graven deel staan
- 3 graaf/schuif het dammetje in de richting van het nieuw gegraven deel weg
- 4 nieuw profiel.

Abbeelding 6.1: Effectieve wijze van aanleg van flauwe/natuurvriendelijke oevers.

Indien de graafwerkzaamheden uitgevoerd worden volgens de aanbevolen schadebeperkende maatregelen, dan kan worden gesteld dat de gunstige staat van instandhouding niet wordt aangetast als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden.

Planten

Er zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen in het plangebied. Uit de gegevens van de NDFF blijkt dat er in het plangebied geen waarnemingen bekend zijn van zwaarder beschermde plantensoorten zoals de wilde marjolein. Op basis van de bureaustudie, het terreinbezoek, het agrarische gebruik en de voedselrijkdom van de biotopen, zijn zwaarder beschermde plantensoorten uit te sluiten. Effecten zijn dan ook uitgesloten.

De gunstige staat van instandhouding van zwaarder beschermde planten wordt niet aangetast door de voorgenomen werkzaamheden.

Vlinders en Libellen

Er zijn geen beschermde vlinder- en/of libelsoorten aangetroffen in het plangebied. Uit de gegevens van de NDFF blijkt dat er in het plangebied geen waarnemingen bekend zijn van zwaarder beschermde vlinders en/of libellen. Op basis van de bureaustudie en de aangetroffen biotopen zijn zwaarder beschermde vlinders en libellen uit te sluiten in het plangebied. Effecten zijn dan ook uitgesloten.

De gunstige staat van instandhouding van zwaarder beschermde vlinders en libellen wordt niet aangetast door de voorgenomen werkzaamheden.

6.2.2 Locatie 10

Broedvogels

Voor de voorgenomen werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met de aanwezigheid van broedvogels tijdens het broedseizoen. Om verstoring te voorkomen wordt geadviseerd om de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Mocht de planning dit niet toelaten dan dient de vegetatie ter plaatse buiten het broedseizoen kort gemaaid te worden en ook kort gehouden te worden tot de werkzaamheden aanvangen. De werkzaamheden kunnen dan onder ecologische begeleiding ook binnen het broedseizoen uitgevoerd worden.

Indien de werkzaamheden buiten het broedseizoen uitgevoerd worden, komt de gunstige staat van instandhouding van de aanwezige broedvogels niet in gevaar.

Zoogdieren

Het plangebied biedt geen geschikt biotoop voor de in de directe omgeving waargenomen eekhoorn en boomarter. Het wordt verwacht dat vleermuizen foerageren in en rondom het plangebied. In de directe omgeving van het plangebied is voldoende alternatief foerageergebied aanwezig voor vleermuizen. *Effecten op beschermde zoogdieren zijn uit te sluiten.*

Reptielen en amfibieën

Op basis van de bureaustudie, het terreinbezoek en de habitateisen van de in de omgeving waargenomen zwaarder beschermde amfibieën en reptielen, komen deze soorten niet voor in het plangebied. *Effecten op zwaarder beschermde amfibieën en/of reptielen zijn uit te sluiten.*

Vissen

De watergang in deze locatie is niet geschikt voor beschermde vissen zoals de kleine modderkruiper. Effecten zijn dan ook uit te sluiten.

De gunstige staat van instandhouding van zwaarder beschermde vissen wordt niet aangetast door de voorgenomen werkzaamheden.

Planten

Er zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen in het plangebied. Uit de gegevens van de NDFF blijkt dat er in het plangebied geen waarneming bekend zijn van zwaarder beschermde plantensoorten zoals de wilde marjolein. Op basis van de bureaustudie, het terreinbezoek en de voedselrijkdom van de biotopen, zijn zwaarder beschermde plantensoorten uit te sluiten. *Effecten zijn dan ook uitgesloten.*

Vlinders en Libellen

Er zijn geen beschermde vlinder- en/of libelsoorten aangetroffen in het plangebied. Uit de gegevens van de NDFF blijkt dat er in het plangebied geen waarneming bekend zijn van zwaarder beschermde vlinders en/of libellen. Op basis van de bureaustudie en de aangetroffen biotopen zijn zwaarder beschermde vlinders en libellen uit te sluiten in het plangebied. *Effecten zijn dan ook uitgesloten.*

6.3 Effecten beschermde gebieden

6.3.1 Effecten EHS

Op de EHS is het "nee, tenzij"-regime van toepassing. Dit houdt in dat nieuwe plannen, projecten of handelingen niet zijn toegestaan indien deze de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied significant aantasten, tenzij er geen reële alternatieven zijn én sprake is van redenen van groot openbaar belang.

De wezenlijke kenmerken en waarden van het EHS-gebied in het plangebied worden gevormd door het beheertype 'Beek en Bron' (Natuurbeheerplan 2012-2013). Bij dit beheertype gaat het om kleine stromende wateren met hun bronnen, die uiteindelijk uitmonden in een rivier. De meeste beken zijn in de benedenloop gestuwd en lozen op kanalen en vaarten met vaste peilen. De waterkwaliteit van het beekwater is meestal niet goed door vermessing of vervuiling. Voor vissen is het ongehinderd kunnen trekken van zee naar de paaiplassen in beken is van groot belang. Door afdamming en opstuwing is dit vaak niet goed mogelijk. Het recht trekken van beken en opstuwten vermindert ook de overlevingskansen voor libellen, haften, kokerjuffers en platwormen. Het beheertype Beek en bron omvat bronnen en stromend water (gemiddeld meer dan 10 cm/sec) met bronmos, bronkruis, beekstaartjesmos, waterranonkels, sterrenkroossoorten, vederkruiden, waterviolier en enkele fonteinkruiden. De vegetaties zijn erg variabel in bedekking, ook binnen één seizoen. Daarnaast grenst locatie 6 aan de noordzijde aan EHS met natuurbeheertype 'Haagbeuken- en essenbos'. De EHS met dit natuurbeheertype valt buiten het plangebied van locatie 6 en zal niet worden aangetast en/of verstoord.

De beheertypen geven echter geen inzicht in de kwaliteit van de natuurwaarden. De voorliggende natuurtoets heeft hier meer inzicht in gegeven. In het plangebied zijn de actuele natuurwaarden in de EHS gering. In de watergangen is de zwaardere beschermde kleine modderkruiper waargenomen. Om schadelijke effecten van de voorgenomen ingreep zo veel mogelijk te beperken, zijn mitigerende maatregelen aanbevolen. De voorgenomen maatregelen die aan de watergangen van de verschillende locaties in plangebied Cruislandse kreeken plaatsvinden worden uitgevoerd ten behoeve van het realiseren van ecologische verbindingzones. De maatregelen zullen naar verwachting bijdragen aan verhoging van de natuurwaarden van de EHS ter plaatse. De werkzaamheden bestaan uit graafwerkzaamheden vanaf aan de rand van de waterkant tot en met de oeverzones. Door middel van afgraving van de oeverzones worden natuurvriendelijke oevers gecreëerd met diverse gradiënten in de watergang en oeverzone. De oeverzones zullen afgegraven worden om zo vanaf de waterkant richting de drogere delen opvolgend paaigebieden (voor vissen, amfibieën en libellen), moeraszone, vochtig hooiland, bloemrijk grasland, struwelen en/of elzenbroekbosjes te realiseren. In de praktijk zal dit betekenen dat in de oeverzone graafwerkzaamheden plaats zullen vinden waarbij de aanwezige vegetatie verwijderd zal worden. Na de uitvoering van de werkzaamheden zullen de oevers een meer natuurlijke gradiënt hebben en kan de vegetatie zich weer herstellen.

De watergangen en de functie ervan zullen in tact blijven en de werkzaamheden veroorzaken slechts een eenmalige verstoring. Aangezien de vegetatie zich weer kan herstellen, de maatregelen uitgevoerd worden om EVZ's ter plaatse te realiseren wordt verwacht dat dit een positief effect heeft op de natuurwaarde en wezenlijke kenmerken van de EHS. De wezenlijke kenmerken van de EHS worden niet aangetast en de aanwezige natuurwaarden en duurzame populaties worden niet geschaad.

6.3.2 *Effecten Natura 2000*

Uit de bureaustudie blijkt dat binnen 3 kilometer van het plangebied geen Natura 2000-gebieden liggen. Gezien de beperkte impact van de voorgenomen werkzaamheden zijn effecten voorbij deze afstand op voorhand uit te sluiten.

7 Conclusies

7.1 Conclusies soortenbescherming

Waterschap Brabantse Delta is voornemens in plangebied Cruislandse kreeken ecologische verbindingzones te realiseren. In dit kader worden op 13 verschillende locaties natuurvriendelijke oevers aangelegd. Deze voorgenomen werkzaamheden zijn getoetst op de uitvoerbaarheid in relatie tot actuele natuurwetgeving. Op basis van bureaustudie en verkennend terreinbezoek wordt geconcludeerd dat vanuit de Flora- en Faunawet geen wezenlijke belemmeringen aan de orde zijn voor de voorgenomen werkzaamheden. Wel dient rekening gehouden te worden met de aanwezigheid van zwaardere beschermde vissen (kleine modderkruiper) en broedvogels in het broedseizoen.

Vissen

Voor de voorgenomen werkzaamheden aan de watergangen van alle locaties - met uitzondering van locatie 10 - dient rekening gehouden te worden met de aanwezigheid van de zwaardere beschermde kleine modderkruiper (tabel 2-soort). Voor de kleine modderkruiper geldt voor ruimtelijke ontwikkeling & inrichting en bestendig beheer en onderhoud een vrijstelling, mits de werkzaamheden worden uitgevoerd op basis van een door de minister van EZ goedgekeurde Gedragscode. Op basis van het type werkzaamheden en de soortenstandaard van de kleine modderkruiper worden voor de voorgenomen werkzaamheden de volgende maatregelen aanbevolen:

- Aanbevolen wordt om bij de aanleg van een natuurvriendelijke oevers deze 'in het droge' aan te leggen (zie afbeelding 6.1). Wanneer op deze wijze gewerkt wordt kunnen de werkzaamheden het gehele jaar door plaatsvinden, omdat er geen verstoring van het watermilieu plaatsvindt.
- Indien er ook graafwerkzaamheden in (de ondiepe delen van) de watergang plaats gaan vinden, dient gewerkt te worden buiten de kwetsbare periode van de voortplanting. Dit betekent dat er gewerkt kan worden in de periode september t/m februari mits de luchttemperatuur boven het vriespunt ligt en er geen ijs aanwezig is in de watergang.

Broedvogels

Voor de voorgenomen werkzaamheden op alle 13 locaties dient rekening gehouden te worden dat er tijdens het broedseizoen (globaal half maart tot half augustus) ter plaatse van de voorgenomen werkzaamheden broedvogels aanwezig kunnen zijn. Geadviseerd wordt om de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Op deze manier wordt voorkomen dat broedvogels verstoord worden en zijn er geen belemmeringen vanuit de Flora- en Faunawet aan de orde.

Indien de graafwerkzaamheden op elke locatie aanvangen voor het broedseizoen begonnen is, treedt verstoring op voordat vogels tot broeden komen. Op deze wijze kan er eventueel doorgewerkt worden tot in het broedseizoen. Mocht de planning dit niet toelaten dan dient de vegetatie ter plaatse buiten het broedseizoen kort gehouden te worden, zodat voorkomen kan worden dat vogels in de te vergraven zone gaan broeden. Actieve maatregelen dienen dan tijdens het broedseizoen ook te voorkomen dat zich alsnog vogels vestigen. De werkzaamheden kunnen dan onder ecologische begeleiding ook binnen het broedseizoen uitgevoerd worden.

Vervolgstappen

Op basis van de hierboven beschreven toetsing zijn geen vervolgstappen noodzakelijk.

7.2 Conclusies gebiedenbescherming

Ecologische Hoofdstructuur

Een gedeelte van het plangebied grenst of maakt onderdeel uit van de Ecologische hoofdstructuur. De voorgenomen maatregelen worden uitgevoerd ten behoeve van het ontwikkelen van de locaties tot ecologische verbindingzones. De verstoring door de werkzaamheden is tijdelijk van aard en de

vegetatie zal zich weer herstellen. Naar verwachting zullen de voorgenomen maatregelen bijdragen aan de verhoging van de natuurwaarden en een positief effect hebben op de wezenlijke kenmerken van de van de EHS. Gezien de aard van de voorgenomen werkzaamheden treden geen negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken van de EHS op.

Natura 2000

Door afwezigheid van beschermde Natura 2000-gebieden in de nabije omgeving (3km) zijn negatieve effecten op voorhand uit te sluiten.

7.3 Tot slot

De voorliggende natuurtoets is gebaseerd op inventarisatiegegevens van derden, literatuuronderzoek en verkennend terreinbezoek. Een dergelijk onderzoek kan niet geheel uitsluiten, dat tijdens de uitvoering van de werkzaamheden, (zwaarder) beschermde soorten worden aangetroffen. Gezien het gebruik en de kennis van aanwezige natuurwaarden in het plangebied worden de risico's op verstoring van beschermde soorten als minimaal ingeschat. Eventueel aangetroffen soorten dienen verplaatst te worden naar geschikt leefgebied in de omgeving.

Indien u nog vragen heeft naar aanleiding van deze rapportage en/of nader onderzoek kunt u contact opnemen met onze ecologisch adviseur M.L. (Michel) Braad (06 - 20 60 69 20) van ons bureau.

Bijlage 1: Wettelijk kader

Flora- en faunawet

Hierna volgt een algemene beschrijving van de Flora- en faunawet.

Algemeen Flora- en faunawet

Het doel van de Flora- en faunawet is het in stand houden van de inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde soorten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij' – principe). Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk.

Onder bepaalde voorwaarden geldt een algemene vrijstelling of een ontheffingsplicht van de verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling of ontheffing hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen in het onderzoeksgebied. Hiertoe worden verschillende beschermingsregimes onderscheiden:

- Soorten van tabel 1 – algemene soorten – lichtste beschermingsregime;
- Soorten van tabel 2 – overige soorten – middelste beschermingsregime;
- Soorten van tabel 3 – genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van de AMvB – zwaarste beschermingsregime.

Algemene vrijstelling

Voor tabel 1-soorten geldt voor ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de verbodsbepalingen in de wet (art. 8 t/m 12) en is derhalve geen ontheffing nodig.

Vrijstelling onder gedragscode

Voor tabel 2-soorten geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen in de wet (art. 8 t/m 12) als wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode. De goedgekeurde gedragscodes staan vermeld op de website van het Ministerie van EZ (www.drloket.nl). Voor de meeste activiteiten zijn er inmiddels gedragscodes goedgekeurd. De kans is groot dat de voorgenomen activiteit kan worden uitgevoerd onder één van de vele goedgekeurde gedragscodes.

Ontheffing tabel 2 en 3

Als er niet kan worden gewerkt onder een geldige gedragscode, is voor tabel 2-soorten alsnog een ontheffing nodig om toestemming te hebben voor het overtreden van de verbodsbepalingen in de wet. Ook voor tabel 3-soorten geldt een ontheffingsplicht.

Ingrepen waarbij de verbodsbepalingen worden overtreden moeten ter goedkeuring worden voorgelegd aan Dienst Regelingen door middel van een ontheffingsaanvraag, vergezeld van een overzicht van mitigerende of compenserende maatregelen om effecten tegen te gaan. Wanneer mitigerende maatregelen voldoende worden geacht om effect voorafgaand aan de ingreep te voorkomen, krijg u bericht terug in de vorm van een 'positieve afwijzing' van uw ontheffingsaanvraag. Dit betekent dat u uw werkzaamheden mag uitvoeren, mits zij precies volgens het mitigatieplan worden uitgevoerd. Op deze manier worden overtredingen van de Flora- en faunawet voorkomen. Als de mitigerende of compenserende maatregelen (tijdelijke) effecten niet kunnen voorkomen en de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt, dan wordt een ontheffing verleend.

Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten

Sinds augustus 2009 is door een uitspraak van de Raad van State bepaald dat er volgens de Europese Habitatrichtlijn geen ontheffing meer verleend mag worden voor het vernietigen van vaste verblijfplaatsen van bijlage IV-soorten met als wettelijk belang ruimtelijke ingrepen. Een ontheffing voor ruimtelijke ingrepen is alleen mogelijk onder de volgende wettelijke belangen:

- Bescherming van flora en fauna;
- Volksgezondheid of openbare veiligheid;

- Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Voor de meeste ruimtelijke projecten betekend dit dat een ontheffing voor Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten alleen kan worden aangevraagd onder dwingende redenen van groot openbaar belang. Dit belang moet worden onderbouwd om het groot openbaar belang aan te tonen. Een groot openbaar belang is een belang op regionale of nationale schaal. Vaak is de verwijzing naar een regionale structuurvisie voldoende.

Vogels

Vogels zijn niet opgenomen in tabel 1 tot en met 3. Alle vogels zijn in het broedseizoen gelijk beschermd. De bescherming van vogels is hoofdzakelijk gericht op de bescherming van de nesten. Daarbij wordt wel een onderscheid gemaakt in nesten die jaarrond zijn beschermd (Categorie 1 tot en met 4-vogelsoorten), nesten die alleen jaarrond zijn beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen (Categorie 5-vogelsoorten) en nesten die niet jaarrond zijn beschermd (overige vogelsoorten).

Sinds augustus 2009 is door een uitspraak van de Raad van State bepaald dat er volgens de Europese Vogelrichtlijn geen ontheffing meer verleend mag worden voor het vernietigen van vaste verblijfplaatsen van vogels met als wettelijk belang ruimtelijke ingrepen of dwingende redenen van groot openbaar belang. Om ruimtelijke ontwikkelingen toch uit te kunnen voeren, moeten mitigerende maatregelen worden genomen om effecten vooraf te voorkomen. Om zeker te zijn van de juiste maatregelen is het aan te bevelen om de maatregelen voor te leggen aan het Ministerie van EZ door het indienen van een ontheffingsaanvraag. Hoewel een ontheffing voor vogels in de meeste gevallen niet kan worden afgegeven, geeft de Minister in haar besluit aan of de maatregelen voldoende zijn (positieve afwijzing).

Zorgplicht

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen. Deze zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren niet mogen worden uitgevoerd. Wanneer dergelijke handelingen toch uitgevoerd moeten worden, moeten maatregelen, voor zover dit in redelijkheid kan, worden genomen om de nadelige gevolgen te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland.

Procedure ontheffingsaanvraag

Voor soorten van tabel 1 geldt een vrijstelling. U hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen, maar u moet wel de zorgplicht nakomen.

Voor soorten van tabel 2 geldt dat als u kunt werken volgens een goedgekeurde gedragscode er een vrijstelling geldt. U hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen, maar u moet uw activiteiten aantoonbaar uitvoeren zoals in de gedragscode staat. Tevens blijft de zorgplicht gelden.

Indien u niet kunt werken volgens een gedragscode, maar u kunt maatregelen nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen (zogenoemde mitigerende maatregelen), dan hoeft u ook geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen. Wilt u zeker weten of uw mitigerende maatregelen voldoende zijn, en er inderdaad geen ontheffing nodig is? Vraag dan een ontheffing aan om uw maatregelen goed te keuren.

Indien beschermde soorten van tabel 3 zijn aangetroffen in het plangebied, dan is mogelijk een ontheffingsaanvraag noodzakelijk. Net als voor tabel 2-soorten geldt dat als u maatregelen kunt nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen (zogenoemde mitigerende maatregelen), u geen ontheffing van de Flora- en faunawet hoeft aan te vragen. U kunt uw mitigatieplan voorleggen bij Dienst Regelingen voor goedkeuring.

Voor soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn (die ook onder de tabel 3-soorten van de Flora- en faunawet vallen) is het niet langer mogelijk ontheffing aan te vragen op grond van ruimtelijke ontwikkelingen. Dat zelfde geldt voor vogelsoorten. Zie bijlage 1 Flora- en faunawet voor een beschrijving van de te volgen procedure voor deze soorten.

Indien u geen mitigerende maatregelen kunt nemen, dan dient een ontheffing te worden aangevraagd bij Dienst Regelingen van het ministerie van Economische Zaken. Voor de ontheffingsaanvraag is het noodzakelijk te weten welke soorten aanwezig zijn, zodat gerichte mitigerende maatregelen kunnen worden getroffen. Dienst Regelingen zal, indien het akkoord is met het aangeleverde stappenplan waarin de aanpak voor mitigatie beschreven wordt, een zogenoemde 'verklaring van geen bedenkingen' (vvgb) afgeven. Daarmee zegt zij in feite dat een ontheffing niet noodzakelijk is wanneer men zich bij de uitvoering houdt aan het opgestelde stappenplan.

Wanneer gesloopt of gekapt wordt zonder vervolgonderzoek te laten plaatsvinden, en er blijken beschermde soorten aanwezig te zijn, dan wordt de Flora- en faunawet overtreden. Dit is een economisch delict waar boetes aan verbonden zijn.

Onderzoek naar vleermuizen duurt ongeveer 6 maanden. Indien het onderzoek over de winterperiode heen getrokken moet worden, kan het langer duren. Onderzoek naar andere soortgroepen kan vaak sneller (met 1 of 2 bezoeken) afgerond worden. De doorlooptijd van een ontheffingsaanvraag bij Dienst Regelingen bedraagt doorgaans 6 weken tot 4 maanden.

Een vleermuisonderzoek is circa drie jaar geldig. Indien de werkzaamheden niet binnen drie jaar hebben plaatsgevonden, dan moet opnieuw onderzoek worden uitgevoerd.

Wabo

Vanaf 1 oktober 2010 is voor ruimtelijke ontwikkelingen de Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht) in werking getreden. Dit houdt in dat de benodigde vergunningen en ontheffingen, dus ook die ten aanzien van de Flora- en faunawet en Natuurbeschermingswet, in de meeste gevallen via een omgevingsvergunning gaan lopen. De aanvraag voor de omgevingsvergunning wordt ingediend bij de betreffende gemeente en vervolgens door de gemeente ter beoordeling voorgelegd aan het Ministerie van Economische Zaken (voormalig Ministerie van LNV). Het Ministerie van EZ geeft bij goedkeuring een vvgb (verklaring van geen bedenkingen) af. Deze vvgb vervangt de huidige ontheffing Flora- en faunawet.

De grootste veranderingen in het nieuwe systeem zijn dat:

1. het Ministerie van EZ geen direct contact meer met de aanvrager heeft;
2. de gemeente verantwoordelijk is voor toezicht en handhaving van de vvgb in de omgevingsvergunning.

Het doel van deze herstructurering is het versnellen en vergemakkelijken van de procedure.

Ecologische Hoofdstructuur

Hierna volgt een algemene beschrijving van de Ecologische Hoofdstructuur.

Algemeen Ecologische hoofdstructuur

De Nederlandse natuur staat steeds meer onder druk, bijvoorbeeld door huizenbouw, aanleg van wegen en industrie. Toch leeft bij veel Nederlanders de wens om natuurgebieden in de buurt te hebben. Natuur geeft rust en biedt ruimte voor recreatie.

De overheid heeft daarom extra geld uitgetrokken om de Nederlandse natuur te beschermen en verder te ontwikkelen. Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) van Nederland.

In de EHS liggen de twintig Nationale Parken die Nederland kent. Ze hebben gezamenlijk een oppervlakte van 123.000 ha. Ongeveer 45% van alle hectares EHS op het land is ook Natura 2000-gebied.

De term EHS werd in 1990 geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan (NBP) van het toenmalige ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV).

Netwerk van gebieden

De EHS is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. De EHS kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur.

De EHS bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, reservaten, natuurontwikkelingsgebieden en zogenaamde robuuste verbindingen;
- landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer (beheergebieden);
- grote wateren (zoals de kustzone van de Noordzee, het IJsselmeer en de Waddenzee).

De EHS is een plan in uitvoering en moet in 2018 klaar zijn.

Natuurbeschermingswet 1998

Hierna volgt een algemene beschrijving van de Natuurbeschermingswet.

Algemeen Natuurbeschermingswet

Nederland kreeg in 1967 voor het eerst een Natuurbeschermingswet. Deze wet maakte het mogelijk om natuurgebieden en soorten te beschermen.

Op den duur voldeed de wet niet meer aan de eisen die internationale verdragen en Europese verordeningen stellen aan natuurbescherming. Daarom is in 1998 een nieuwe Natuurbeschermingswet gemaakt die alleen gericht is op gebiedsbescherming. De bescherming van soorten is geregeld in de Flora- en faunawet.

De Natuurbeschermingswet 1998 is op 1 oktober 2005 gewijzigd. Sindsdien zijn de bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn in de Natuurbeschermingswet verwerkt.

Beschermde gebieden

De volgende gebieden worden aangewezen en beschermd op grond van de Natuurbeschermingswet:

- Natura 2000-gebieden (Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden);
- beschermde natuurmonumenten;
- wetlands.

Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur, geldt een vergunningplicht.

Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden. Meestal verlenen de provincies de vergunningen, maar soms doet het ministerie van Economische Zaken (EZ) dit.

Bestaand gebruik

Op 1 februari 2009 is de wet opnieuw gewijzigd. De wijziging heeft betrekking op het zogenoemde 'bestaand gebruik'. Hieronder vallen activiteiten in en om beschermde Natura 2000-gebieden die al plaats hadden voordat een gebied als beschermd gebied is aangewezen. De wijziging is met name van belang voor provincies (als bevoegd gezag) en voor burgers en bedrijven met bestaand gebruik. De wijzigingen zijn gericht op:

- verbetering van de werking van de wet in de praktijk;
- verbetering van de aansluiting van de wet bij de Habitatrichtlijn.

Beschermde Natuurmonumenten

Met de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 is in 2005 het verschil tussen Beschermde Monumenten en Staatsnatuurmonumenten vervallen: beide zijn nu Beschermde Natuurmonumenten.

Beschermde Natuurmonumenten die overlappen met Natura 2000-gebieden worden opgeheven en niet langer beschermd als beschermd natuurmonument. De natuurwaarden, waarvoor het natuurmonument was aangewezen, worden wel in de Natura 2000-aanwijzing opgenomen.

Bijlage 2: Locaties waarnemingen beschermde en/of bijzondere soorten (NDFF gegevens)

